

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาสถานการณ์ปัญหา ความหมายและรูปแบบของพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนและปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน โดยเน้นให้ความสำคัญที่ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน เพื่อได้ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายและปฏิบัติการในการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน

วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณในชุมชน 30 แห่ง และโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับอำเภอใน 30 อำเภอที่ศึกษา ใน 8 จังหวัด จาก 4 ภาค และกรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการศึกษาชุมชน การสัมภาษณ์เชิงลึกกับเด็กและเยาวชนชุมชนละ 20 ราย ตัวอย่างในการสำรวจในชุมชนรวม 1,105 ราย และตัวอย่างในการสำรวจในโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับอำเภอที่เป็นตัวอย่างการศึกษา รวม 30 แห่ง รวมจำนวน 2,897 ราย

5.1 อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า

1. รูปแบบและขนาดความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนมีหลายรูปแบบทั้งการเป็นผู้สังเกต ผู้กระทำและผู้กระทำ พฤติกรรมความรุนแรงความรุนแรงแฝงฝังอยู่ในชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชน จนกลายเป็นสิ่งธรรมดา โดยความรุนแรงเกิดขึ้นในทุกมิติของการดำรงชีวิตของเด็กและเยาวชน ทั้งการเห็นความรุนแรงในบ้าน ถูกกระทำความรุนแรงในบ้าน เห็นหรือถูกกระทำความรุนแรงระหว่างเส้นทางจากบ้านไปโรงเรียน หน้าโรงเรียน รอบๆ โรงเรียน ในโรงเรียน ในกลุ่มเพื่อน ป้ายรถเมล์ งานวัด งานบุญ จนสิ่งเหล่านี้ ถูกรับรู้ว่าเป็นสิ่งธรรมดาสามัญ

การศึกษานี้ พบรูปแบบความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ตั้งแต่การใช้วาจาข่มขู่ ริดไถ การมีพฤติกรรมรังแก แกล้งผู้อื่น การดบตี ต่อย ตะ ทำร้ายร่างกายทั้งระหว่างบุคคล และภายในกลุ่ม การลวนลามและการกระทำความรุนแรงทางเพศ สถานที่ของการกระทำความรุนแรง มีทั้งภายในชุมชน ระหว่างชุมชน และภายในโรงเรียน

ขนาดของปัญหาความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความรุนแรง การศึกษานี้พบว่า เด็กและเยาวชนร้อยละ 30.4 ยอมรับว่าเคยตบ ตีต่อคนอื่นในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 22.4 ยอมรับว่าได้เข้าร่วมในทะเลาะวิวาทเป็นกลุ่ม ร้อยละ 21.4 เคยขว้างขวด หรือสิ่งของไปยังคนอื่น ร้อยละ 18 เคยข่มขู่เพื่อนด้วยวาจาหรืออาวุธ ร้อยละ 15 ทำให้คนอื่นได้รับการบาดเจ็บจากการต่อสู้ ร้อยละ 14 เคยพกพาอาวุธปืน ร้อยละ 12 เคยริดไถเพื่อน เพื่อเอาเงินหรือสิ่งของ ร้อยละ 4.5 เคยบังคับแฟนให้มีเพศสัมพันธ์ ขณะที่ ประสพการณ์การเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนที่ศึกษา พบในอัตราที่สูงกว่า พบว่าร้อยละ 63 เด็กและเยาวชนที่เป็นตัวอย่างเห็นการคบ ตี ต่อระหว่างบุคคลในโรงเรียน และรอบๆ โรงเรียนในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 50 เห็นเด็กและเยาวชนชกต่อยกันระหว่างบุคคลในชุมชน ร้อยละ 43 เห็นเด็กและเยาวชนชกพวกตีกัน ร้อยละ 43 เห็นการริดไถ ทั้งนี้ พบว่า เด็กและเยาวชนเห็นความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ในโรงเรียน สูงกว่าการเห็นเหตุการณ์ในชุมชน ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนใช้เวลาอยู่ในโรงเรียนมากกว่าในชุมชน แต่อย่างไรก็ตาม โรงเรียน ก็เป็นสถานที่ที่เด็กเผชิญปัญหาความรุนแรง และบ่มเพาะความรุนแรง ผ่านการเห็นเหตุการณ์อยู่ทุกวัน

การศึกษานี้ยังพบอีกว่า พฤติกรรมความรุนแรงในเด็กและเยาวชน พบทั้งเพศชายและเพศหญิง โดย พบว่าเพศชายมีพฤติกรรมความรุนแรงสูงกว่าเพศหญิง 1-2 เท่า ปัจจัยที่กำหนดการกระทำความรุนแรงของผู้หญิงคือการ การมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมด้านลบ และการมีประสพการณ์ความรุนแรงในบ้าน และในโรงเรียน

2. ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรง พบว่าตัวแปรเพศชายมีความสัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $p < .05$ ตัวแปรในระดับครอบครัว พบว่า การมีประสพการณ์การเห็นพ่อทำร้ายแม่ เป็นตัวแปรที่สัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมความรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $p < .05$ สำหรับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน พบว่า การที่เพื่อนบอกและแนะนำให้ใช้ความรุนแรง และการมีกลุ่มเพื่อนสนิทที่มีกิจกรรมทางลบ หรือต่อต้านสังคม เช่น ดื่มสุรา เล่นการพนัน ทะเลาะวิวาท เป็นตัวแปรที่สัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในเวลาต่อมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $p < .05$ ส่วนตัวแปรที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้ถูกระทำในด้านการถูกชกต่อย ตบตี และการถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ พบว่ามีความสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในเวลาต่อมาเช่นกัน เช่นเดียวกับการมีประสพการณ์การเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในด้าน เห็นการพกมีด พกปืน เห็นครูกระทำความรุนแรง เห็นการถูกลวนลามทางเพศ เห็นการบาดเจ็บจากการชกพวกตีกัน และเห็นการรังแก เป็นอันตรายในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในเวลาต่อมาด้วย และเมื่อนำเอา ตัวแปรคุณลักษณะส่วนบุคคล ครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อน การมีประสพการณ์การถูกระทำ

ความรุนแรง และการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรง โดยใช้มากที่สุดได้แก่ การเป็นเหยื่อ (Victimization) และการพบเห็นการใช้ความรุนแรง (Witnessing Violence) และกิจกรรมทางสังคมกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งกิจกรรมที่ทำกับเพื่อนได้แก่ การสังสรรค์ การเล่นเกม การไปเที่ยวเสพติด การชกมวย และการดูวิดีโอลามก ตัวแปรย่อยเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ความรุนแรง กล่าวคือ ยิ่งทำกิจกรรมเหล่านี้กับกลุ่มเพื่อนมากขึ้น ก็อาจมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงเพิ่มขึ้นด้วย ส่วนตัวแปรย่อยการสังสรรค์กับเพื่อนในห้างสรรพสินค้า การร้องคาราโอเกะร่วมกับเพื่อน การเล่นเกมส้อมพิวเตอร์ตัวแปรในกลุ่มนี้มีความสัมพันธ์ทางลบกับการใช้ความรุนแรง ซึ่งถ้ากระทำกิจกรรมเหล่านี้ร่วมกับเพื่อนมากก็จะมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงลดลง

3. การจัดการและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน พบว่าเมื่อเกิดปัญหาความรุนแรงขึ้น เด็กและเยาวชนบอกและปรึกษาเพื่อนเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ รุ่นพี่พบมากเป็นอันดับสอง ทั้งนี้เมื่อสถานการณ์เกิดขึ้นในโรงเรียน เด็กและเยาวชน จะปรึกษาครู และปรึกษาผู้ใหญ่บ้านเมื่อเกิดความรุนแรงในชุมชน ส่วนแม่ เป็นบุคคลที่เด็กและเยาวชนจะขอคำปรึกษาเมื่อความรุนแรงเกิดขึ้น โดยครู ถูกแฟนทำร้าย การถูกรีดไถ และถูกทำร้ายจากเด็กและเยาวชนหมู่บ้านอื่น

ระบบการจัดการภายในชุมชน เช่น ระบบการ “เคลียร์” คือให้ผู้ที่มิอำนาจ หรือ รุ่นพี่ มาพูดคุย จัดการหรือประนีประนอม หรือมาเป็นตัวกลางในการไกล่เกลี่ย ทำให้ปัญหาถูกจัดการ เก็บงำ ซ่อนทับ ให้เป็นเรื่องอยู่กับชุมชน ซ้ำแล้วซ้ำอีก เพราะมีกลไกที่ทรงพลังในการจัดการกับปัญหา คือการใช้อำนาจ แก้ปัญหาในเรื่องที่ใช้อำนาจอีกต่อหนึ่ง ระบบอำนาจจึงเป็นเรื่องที่ดำรงอยู่และผลิตซ้ำในชุมชน วัฒนธรรมเชิงอำนาจ จึงกลายเป็นเครื่องมือหลักในการจัดการปัญหาความรุนแรง และเป็นวัฒนธรรมที่เด็กรู้จักและเลือกใช้เนื่องจากทรงอิทธิพลมากที่สุด

4. ความหมายของความรุนแรงในชุมชน นิยามความหมายของความรุนแรงในเด็กและเยาวชนในชุมชน นั้นถูกรับรู้ว่าเป็นเพียงการเห็นได้ด้วยสายตา เห็นผลลัพธ์ในทางลบของกระทำ และผูกโยงกับพัฒนาการเด็กและเยาวชน ผู้ใหญ่ ผู้ปกครอง ในชุมชนรับรู้ว่าเป็นวัยแห่งความร้อนแรง เลือดร้อน เมื่อพ้นวัยนี้ไป หรือเป็นผู้ใหญ่ หรือมีครอบครัว แล้วปัญหาเรื่องนี้จะหายไป ความรุนแรงจะเป็นปัญหา หรือเรียกว่ารุนแรง เมื่อ เกิดการบาดเจ็บ เลือดตกยางออก หรือเป็นศัตรูกัน หากกลับมาคืนดีกัน หรือ ไม่เจ็บ ก็จะมีแนวโน้มว่าไม่เป็นปัญหา ความเข้าใจเหล่านี้ ได้หล่อเลี้ยงจินตนาการของคนในชุมชนว่าความรุนแรงของเด็กและเยาวชน “ไม่ใช่ปัญหา” หากได้มีการคลี่คลาย และจัดการได้ในชุมชน การนิยามความหมายของความรุนแรงในเด็กและเยาวชน นั้นถูกทำให้เป็นเพียงการเห็น เพียงสายตา โดยผูกโยงกับพัฒนาการเด็กและเยาวชน การเห็นผลลัพธ์ในทางลบของกระทำ โดยนัยนี้ สังคมจึงมีแนวโน้มยอมรับ และยอมทนต่อปรากฏการณ์ความ

รุนแรงในเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้น เพราะความรุนแรงเกิดขึ้นและหายไปได้เมื่อใดขึ้น เป็นการกระทำที่มีผู้กระทำ และผู้ถูกกระทำที่เกิดผลกระทบที่ชัดเจน ดังนั้นขนาดของปัญหาความรุนแรงตามการรับรู้ของคนในสังคม จึงถูกลดส่วน ไม่เห็นความรุนแรงที่อยู่ในชีวิตประจำวัน และละเลยความรุนแรงที่เกิดผลทางจิตใจ ความกลัว และความไม่มั่นคงในสังคม

โดยนัยนี้ ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนจึงถูกทำให้เห็นเป็นเรื่องธรรมดา (Normalization) สังคมจึงมีแนวโน้มยอมรับ และยอมรับต่อปรากฏการณ์ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้น เพราะความรุนแรงเกิดขึ้นและหายไปได้เมื่อใดขึ้น เป็นการกระทำที่มีผู้กระทำ และผู้ถูกกระทำที่เกิดผลกระทบที่ชัดเจน ดังนั้นขนาดของปัญหาความรุนแรงตามการรับรู้ของคนในสังคม จึงถูกลดส่วน ไม่เห็นความรุนแรงที่อยู่ในชีวิตประจำวัน และละเลยความรุนแรงที่เกิดผลทางจิตใจ ความกลัว และความไม่มั่นคงในสังคม

นอกจากนั้นความรุนแรงถูกให้ความหมาย โดยการ จัดกลุ่ม แบ่งแยก ให้เป็นเรื่องเฉพาะกลุ่ม โดยใช้กรอบมาตรฐานทางสังคมที่เคร่งครัดตามความคาดหวังของสังคมที่มีต่อเด็กและเยาวชน ความรุนแรงจึงถูกมองว่าเป็นเรื่องของเด็กและเยาวชน เฉพาะกลุ่ม เช่นกลุ่มที่ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ไม่เข้าเรียน พฤติกรรมก้าวร้าว เกร ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนจึง ถูกสร้างอย่างอคติ และถูกจัดการอย่างอคติ โดยมีแนวโน้มที่จะเบียดขับให้อยู่ในกลุ่มดังกล่าว และจัดการโดยยึดกรอบมาตรฐานตามกระแสหลักของสังคม ความรุนแรงจึงถูกจัดการโดยยึดหลัก “การเปลี่ยน” ซึ่งใช้แนวคิดของผู้ใหญ่ และใช้มาตรฐานของเราเข้าไปจัดการ ในขณะที่หากไม่สามารถแก้ไขได้ ก็มีแนวโน้ม ในการใช้วิธี “การปล่อย” ให้ปัญหาเกิดขึ้นกับกลุ่มคนเหล่านี้

ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน มีความหมายมากกว่า เรื่อง พฤติกรรมส่วนบุคคล แต่เป็นเรื่องความรุนแรงโดยรวมของสังคมวัฒนธรรมที่กระทำต่อเด็กและเยาวชน ความรุนแรงเกิดขึ้นเป็นวงจร (Violence is Cyclical) ดังนั้นการแก้ปัญหาความรุนแรง ต้องเน้นเรื่องการป้องกันความรุนแรงในครอบครัว ความรุนแรงในชุมชน และ ความรุนแรงในโรงเรียน หรือลดความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชน

5. ความรุนแรงเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน

5.1 ภาพตัวแทนของเด็ก และเยาวชน ในสังคม ภายใต้อุดมการณ์ของการสร้างสถาบันครอบครัว เด็กเป็นสัญลักษณ์ของความสมบูรณ์ ความสำเร็จของพ่อแม่ ผู้ใหญ่ได้กำหนดกรอบมาตรฐาน คุณค่า ความคิดความงามของเด็กและเยาวชน โดยให้ขึ้นอยู่กับบทบาทและความคาดหวังของสังคม โดยนัยนี้ เด็กจึงมีพื้นที่ยืนอยู่สองขั้วเท่านั้น คือ เด็กดี คือเด็กที่อยู่ในกรอบมาตรฐาน และเด็กไม่ดีคือเด็กที่เบี่ยงเบนไปจากที่สังคม การศึกษานี้พบได้อย่างชัดเจนว่า ผู้ใหญ่ และเด็กในทุกภาคทุกชุมชนที่ศึกษารับรู้ภาพที่ตรงกันว่าเด็กดี จึงหมายถึง เด็กที่เชื่อฟังพ่อแม่ ไม่ทำให้พ่อแม่ลำบากใจ

ตั้งใจเรียน ไม่หาเรื่องมาให้ครอบครัวพ่อแม่เดือดร้อน ช่วยพ่อแม่ทำงาน ไม่มั่วสุม ไม่คบเพื่อนไม่ดี ไม่คบแฟนระหว่างเรียน ในขณะที่ เด็กไม่ดี พบว่าหมายถึง เด็กที่หาแต่เรื่องมาให้พ่อแม่ ดิกันเสียเงิน เสียทอง ทำให้พ่อแม่ปวดหัว ให้ไปเรียนไม่เรียน โดดเรียน เรียนไม่จบ เด็กที่ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ พวก เกเร เป็นอันธพาล เที้ยว สุกนบุรี ทำให้พ่อแม่ลำบากใจ ดื่มสุรา ทะเลาะวิวาท ดิกัน ก่อความ เดือดร้อน มีเรื่องราวชกต่อยกัน ชอบจับกลุ่มดื่มสุรา เสี่ยงดังอะอะไววาย เป็นที่น่ารำคาญของ บ้านใกล้เคียง มั่วสุม เสพยา คบเพื่อนไม่ดี ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ เมาสุรา ชอบขับรด ออกจากบ้าน เวลาพูดคำสั่งสอน อะไรไม่ค่อยฟัง เดินหนี เป็นต้น

การประทับตราโดยให้คุณค่าผ่านกรอบมาตรฐานทางสังคมที่เคร่งครัดแบบคู่ขั้ว ตรงข้ามเช่นนี้ ได้บีบอัด เด็กที่มีแนวโน้มที่มีปัญหาไปอยู่ชายขอบของชุมชน ของโรงเรียน เด็ก เหล่านี้ จึงมีแนวโน้มที่จะจมปลักอยู่กับบริบททางสังคมที่ เข้าสู่วงจรของปัญหาความรุนแรงที่มากขึ้น “ผมทำอะไร ผู้ใหญ่ก็มองผมผิด ผมไม่เคยดี โทษผมก่อน” “พวกผมชอบอยู่หลังห้อง ทำอะไรก็ได้ ครูไม่ค่อยสนใจพวกผมเท่าไร” ในขณะที่พบว่าเด็กเหล่านี้ ได้รับคุณค่า การมีตัวตนอัตลักษณ์ ในกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะเพื่อนในลักษณะเดียวกัน การศึกษานี้พบว่า การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรม เจริญส่งผลอย่างมีนัยสำคัญกับการมีพฤติกรรมความรุนแรงของกลุ่มตัวอย่าง

5.2 ระบบความสัมพันธ์ในครอบครัว : สันคลอน เปราะบาง

แม้ครอบครัวจะเป็นสถาบันแห่งความหวังของสังคมในการพัฒนามนุษย์ แต่ความ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมที่ผ่านมาก็ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบความสัมพันธ์และความ เปลี่ยนแปลงในสถาบันครอบครัวเป็นอย่างมาก ภาพของครอบครัวที่ปรากฏสะท้อนถึงความอ่อน แรงลงทั้งขนาดและคุณภาพ เวลาส่วนใหญ่จากช่วงเวลาหลังเลิกเรียน จนถึงช่วงหัวค่ำเมื่อพ่อแม่ กลับมาจากการทำงาน เด็กใช้เวลาเกือบ 4-5 ชั่วโมง ในการอยู่กับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ จากการศึกษา พบว่าช่วงเวลาเหล่านี้ มีความสำคัญเพราะเป็นช่วงเวลาที่เด็กเรียนรู้ กระบวนการทางสังคมที่จะ แสดงอัตลักษณ์ความเป็นผู้ใหญ่ ความเป็นชาย ความเป็นหญิง ความนึกคิด ทักษะชีวิต และการ ตัดสินใจต่าง ๆ เรื่องราวต่าง ๆ ผ่านประสบการณ์ที่ได้รับจากเพื่อน หรือรุ่นพี่ เป็นหลัก

แม้หลายครอบครัวจะตระหนักถึงปัญหา แต่ความอ่อนแอของระบบครอบครัวทำให้ ไม่มีความสามารถช่วยตนเองได้ แต่ได้ผลักภาระไปที่กลไกรอบ ๆ เช่น ร้านเกมส์ “ลูกไปอยู่ร้าน เกมส์ ยังดีกว่าไปที่อื่น ยังรู้ว่าอยู่ที่ไหน” ลูกอายุ 2-3 ขวบนั่งเล่นไฟ้จับยี่กีกับเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกัน แม่นั่งขายของอยู่ใกล้ ๆ ก็บอกว่าให้ “ให้นั่งเล่นแถว ๆ นี้แหละจะได้อยู่ในสายตา”

ปัญหาของการการกระทำรุนแรงต่อเด็กในครอบครัว พบในการศึกษานี้อย่าง น่าตกใจ เด็กจากกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในโรงเรียนพบว่า เด็กร้อยละ 15 ระบุว่าถูกตี ถูกทำร้ายอย่าง ไม่มีเหตุผลจากพ่อแม่หรือสมาชิกในครอบครัว และพบว่าร้อยละ 14 ถูกตีหรือถูกทำร้ายจนได้รับ

บาดเจ็บในครอบครัว การวิเคราะห์ทางสถิติพบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง การลงโทษอย่างรุนแรงกับเด็กในครอบครัวกับการเป็นผู้กระทำความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในเวลาต่อมา

ความรุนแรงเป็นพลวัตจาก “ผู้ถูกกระทำ เป็นผู้กระทำ” จาก “ความกลัว ผู้ความเป็นผู้กล้า” การศึกษาชี้ชัดถึงปรากฏการณ์นี้ เด็กที่ถูกทำร้ายในบ้าน จะมีแนวโน้มของการเป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น เด็กและเยาวชนต้องการการปกป้อง ต้องการอยู่ในสังกัดของรุ่นพี่ เพราะรู้สึกปลอดภัย การเข้าร่วมกลุ่ม พวก แสดงถึงพลังอันไม่มีขีดจำกัดของพวกเขา ข้อมูลจากการกลุ่ม แก๊งค์ในภาคเหนือ ฉายภาพเช่นนี้ได้ชัดเจน ในภาคกลาง เด็กรุ่นเล็ก คอยเป็นลูกน้อง วัง ชื่อน้ำแข็ง เข้าพวกกับกลุ่มรุ่นพี่ เพราะรู้สึกได้ถึงความปลอดภัย ถึงอำนาจที่พวกเขาได้รับจากการเข้ากลุ่ม เมื่อกลุ่มไปมีเรื่องกับ “คู่อริ” การจัดหาอาวุธ มีด หรือปืน จึงถูกใช้เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือของการเตรียมไว้เพื่อการป้องกันตัว

5.3 ระบบโรงเรียน : คุณภาพทางการศึกษากับนักเรียนหลังห้อง

ระบบการศึกษา มีแนวโน้มผลิตคนเพื่อตอบสนองทุน การเน้นเป้าหมายของคุณภาพการศึกษา ปริมาณ และการเพิ่มขึ้นของตึกและห้องเรียน เป็นภาพสะท้อนความสำเร็จของสถาบัน กระบวนการ กลไกต่าง ๆ ในระบบโรงเรียนถูกจัดขึ้นเพื่อ และมีเป้าหมายเพื่อคุณภาพทางการศึกษาเป็นหลัก จนบางครั้งขาดแนวทางการจัดการกับนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าสู่กรอบมาตรฐานของโรงเรียน การศึกษานี้ พบว่าเด็กที่อยู่ท้ายห้อง หรือหางแถวของชั้น ได้พัฒนาโลกชีวิตของตนเองในระบบโรงเรียนอย่างน่าประหลาด เช่นการรวมกลุ่มแก๊งค์ในโรงเรียน ถูกพัฒนาและมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างตัวตนใน การเข้าร่วมกลุ่มของนักเรียน ได้ไปสร้างวีรกรรมแห่งความเก๋ด้วยกัน โดยการชกต่อย ถ่าโลโก้ทำทายเด็กต่างโรงเรียน ทำให้กลุ่มของตนเองมีอำนาจ และแผ่กระจายไปยังที่อื่น ลดศักดิ์ศรีของโรงเรียนอื่นลง สร้างบารมีให้กับโรงเรียนของตนเอง ตนเองเคยมีปัญหาค่อยดีกับนักเรียนต่างโรงเรียนหน้าชุมชน และออกไปถ่าโลโก้กับกลุ่มเพื่อนที่โรงเรียน ตนเห็นว่ามันเป็นเรื่องที่เด็กและเยาวชนต้องทำ มันเท่ มันเก๋ มันส์ แสดงว่าเป็นเด็กและเยาวชนที่แน่จริงไม่ใช่ลูกแหง่ หรือเด็กเรียน ทำให้ตนเองภาคภูมิใจกับการได้ชัยชนะเหนือโรงเรียนอื่น สบายคู่ต่อสู้ได้อย่างราบคาบ การกระทำเช่นนี้เชื่อว่าทำให้ตนเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่ม”

จำนวนครูที่ทำงานอยู่ในโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มครูที่ให้ความสนใจกับพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนนั้นมีจำนวนที่ไม่เพียงพอกับการกระทำความรุนแรงในกลุ่มเด็กในโรงเรียนแห่งนี้ ครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการสอนด้านวิชาการและการทำกิจกรรมอื่นโดยหลีกเลี่ยงที่จะเกี่ยวข้อง เข้าไปเผชิญหรือแก้ไขปัญหาคการกระทำความรุนแรงในกลุ่มเด็กและเยาวชนในโรงเรียน ครูในโรงเรียนคนหนึ่งระบายความรู้สึกเกี่ยวกับเหตุผลที่ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับกลุ่มเด็กที่

กระทำความรุนแรงว่า “เราต้องขับรถผ่านทุกวัน มันทำอะไรขึ้นมา ใครก็ช่วยเราไม่ได้ คนที่มันเกพ่อ แม่มันก็เป็นคนที่นี่ ไปอยู่กับลูกเขามากเขาไม่พอใจ เขาไม่คิดหรือว่าเราหวังดีเขาฟังลูกเขามากกว่า พ่อแม่ของเด็กพวกนี้ส่วนใหญ่เข้าข้างลูก”

วัฒนธรรมการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลของนักเรียนมีลักษณะมุ่งเน้นที่ผลการเรียน พฤติกรรมและการกระทำทางสังคมต่าง ๆ ของนักเรียนถูกถ่ายทอดในลักษณะของความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างครูที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การที่พฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนไม่ถูกสื่อสารอย่างครบถ้วนและไม่สื่อสารในรูปแบบที่เป็นทางการนั้นทำให้การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการกระทำทางสังคมของเด็กนักเรียนขาดความต่อเนื่องและครูไม่มีความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของการกระทำความรุนแรงของเด็กนักเรียนทั้ง ๆ ที่ในโรงเรียนทั้งระดับประถมและระดับมัธยมนั้นมีครูจำนวนไม่น้อยที่เป็นคนในพื้นที่อีกทั้งกลุ่มเด็กนักเรียนที่กระทำความรุนแรงเองนั้นส่วนใหญ่ก็เป็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่เช่นกัน

“พ่อแม่เขายังห้ามไม่ได้เราจะห้ามได้อย่างไร” เป็นวาทกรรมที่แสดงให้เห็นว่า ครูติดกับดักของวิธีคิดที่ว่าพ่อแม่มีอำนาจมากกว่าลูก ควบคุมจัดการการกระทำของลูกได้ ดังนั้นเมื่อลูกไม่เชื่อฟังพ่อแม่แล้วผู้อื่นย่อมไม่มีพลังอำนาจที่จะทำให้เด็กผู้กระทำความรุนแรงสามารถลดการกระทำของตนเองลงได้ อีกทั้งยังติดกับดักความคิดเกี่ยวกับการจัดการ ควบคุม และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอีกด้วย อนึ่ง การอ้างความชอบธรรมในการละเลยที่จะทำความเข้าใจการกระทำความรุนแรงระหว่างเด็กและเยาวชนของครูจำนวนหนึ่ง รวมถึงการที่ครูมีความรู้สึกขมขื่นต่อการทำความเข้าใจการกระทำของเด็กและเยาวชนเหล่านั้น โดยอ้างเหตุผลว่าแม้กระทั่งคนใกล้ชิดในครอบครัวยัง “ไม่เอา” พวกเขาแล้วครูจะทำได้อย่างไรแสดงให้เห็นถึงการผลิตซ้ำความรุนแรงในลักษณะของการเบียดขับให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นกลายเป็นคนชายขอบมากยิ่งขึ้น ชุมหรือจุดนัดพบซึ่งส่วนใหญ่คือโต๊ะที่วางอยู่ด้านหน้าร้านขายของชำบ้าง อยู่ในที่ว่างรกร้างซึ่งไม่ห่างจากร้านขายของชำบ้างกลายเป็น “พื้นที่ของคนพวกเดียวกัน” การใช้เวลาวางอยู่ด้วยกัน พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเกมส์ การไปเที่ยวกลางคืน การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ การจีบหญิง การแต่งกาย รวมถึงการตกแต่งร่างกาย ลายสัก การเจาะอวัยวะต่าง ๆ ในบริเวณต่างๆ ของร่างกายนั้น เป็นไปในลักษณะและรูปแบบเดียวกันจนกลายเป็นอัตลักษณ์กลุ่มเป็นที่รับรู้ของเด็กและเยาวชนกลุ่มอื่น ๆ

5.4 ชุมชนเสี่ยงต่อความรุนแรง

ชุมชนในขณะนี้ได้ถูกทำให้เป็นเพียงพื้นที่ของการเพิ่มผลิตทางเศรษฐกิจ แวดล้อมไปด้วยบริบททางสังคมมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตทางตัวเงิน หากแต่เป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อเด็กทั้ง การพนัน สุรา ยาเสพติด และแหล่งบันเทิง สิ่งเหล่านี้สร้างผลผลิตให้ชุมชน ชุมชนในปัจจุบัน

เป็นแหล่งแข่งชิงอำนาจทางเศรษฐกิจ ทางการเมือง และการต่อสู้เพื่อให้ดำรงอยู่ เด็กและเยาวชนเป็นผู้มีอำนาจน้อยที่สุดในชุมชน จึงถูกละเลย และถูกวางไว้ท้ายสุดของการพัฒนาในชุมชนงบประมาณในการพัฒนาชุมชน ถูกใช้ในการพัฒนาชุมชน มากกว่านำไปทำกิจกรรมเพื่อเด็ก หรือจัดหาพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็ก

การศึกษาครั้งนี้ พบอีกว่า ทูทางสังคมอันได้แก่ ความผูกพัน การมีสถาบันทางศาสนาและการเมืองท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการของเด็กและเยาวชน การมีความเข้มแข็งมีระบบการจัดการที่ดี ผ่านเครือข่ายการทำงานของภาคสังคมที่ยังพยายามยึดโยง จัดการสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกในชุมชน พบว่าปัญหาความรุนแรงเบาบางลง สังคมที่มีพื้นที่ทางสังคมในทางบวกสำหรับเด็กและเยาวชน การมีโครงสร้างและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เกาะเกี่ยวกัน การมีกลไกทางสังคม ระบบโรงเรียน ครอบครัวที่เฝ้าระวัง สอดส่องวิถีชีวิตทางสังคมของเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด สามารถป้องกันและบรรเทาปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชนที่ได้ผล

6. ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม : แนวคิดที่บ่มเพาะ ผลิตซ้ำความรุนแรงในเด็กและเยาวชน

ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ดำรงอยู่ มิได้ด้วยเหตุปัจจัยระดับปัจเจกแต่หากเป็นระบบโครงสร้างและ ความคิด ความเชื่อของสังคมไทย ที่คอยค้ำจุนทำให้สังคมยอมรับให้ความรุนแรงนั้นดำรงอยู่ ความรุนแรงมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ ทั้งต่อบุคคล และต่อกลุ่มสังคม ในมุมมองของเด็กและเยาวชน ความรุนแรงแสดงถึง อัตลักษณ์ของความเป็นชาย ความเป็นผู้ใหญ่ ความเป็นผู้นำ และการได้รับการยอมรับจากกลุ่มสังคม ความรุนแรงมีความหมายเชิงบวกในความคิดของเด็กและเยาวชน เพราะหมายถึง อำนาจ อิทธิพล พรรคพวก ความรุนแรงบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของความเป็นผู้นำ การมีความสามารถเหนือคนอื่น งานวิจัยนี้ชี้ชัดว่าเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่วงจรของความรุนแรง เห็นว่าเป็น การพกอาวุธ การมีอาวุธ คือความพิเศษ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ๆ ความรุนแรงจึงเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจของเด็กและเยาวชน การเข้ากลุ่ม แสดงถึงอำนาจและอัตลักษณ์

สัญลักษณ์ของความรุนแรงถูกบ่มเพาะในตัวเด็กและเยาวชนผ่านกระบวนการทางสังคมต่าง ๆ ทั้งการเล่นที่ส่งเสริมความรุนแรงระหว่างกันและกัน เช่น การตีไก่ การตีด้วง ของเล่นสำหรับเด็กและเยาวชน การเล่นของเด็กในชุมชนและโรงเรียน ซึ่งเกิดขึ้น ดำรงอยู่ และไม่ได้ถูกจัดการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่แวดล้อมตัวเด็กไปสู่การเคารพ การเห็นถึงความหมายในตัวตนและคุณค่าของกันและกัน

5.2 ข้อเสนอแนะ ระดับนโยบาย

5.2.1 ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งได้กำหนดกรอบและโครงสร้างการทำงานด้านเด็กและเยาวชนไว้ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ซึ่งให้ความสำคัญกับการคุ้มครองเด็กจากความรุนแรงเป็นหลัก ควรนำประเด็นปัญหาความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนทั้งในฐานะที่มีเด็กและเยาวชนเป็นผู้ถูกกระทำและผู้กระทำ เป็นวาระแห่งชาติเพื่อสร้างสังคมที่ปลอดความรุนแรงเพื่อเด็กและเยาวชน โดยให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ร่วมมือ ส่งเสริม และประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น จัดทำรายงานการเฝ้าระวังปัญหาสังคม ที่สัมพันธ์กับปัญหาความรุนแรง และจัดทำแผนงานโครงการลดความรุนแรงในพื้นที่ โดยสนับสนุนทั้งในด้านองค์ความรู้งบประมาณ และเครื่องมือในการติดตาม สนับสนุนการทำงานในระดับพื้นที่ และติดตามความก้าวหน้าและผลลัพธ์ของการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

5.2.2 นโยบายส่งเสริมการพัฒนาเด็กเชิงบวกหรือ Positive Youth Development เพื่อการแก้ปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน หลักการก็คือ แทนที่จะพุ่งเป้าไปที่การแก้ปัญหาพฤติกรรมเชิงลบ ซึ่งใช้เวลานาน เสียค่าใช้จ่ายมากและได้ผลค่อนข้างน้อยก็หันกลับมาพัฒนาศักยภาพของวัยรุ่นและเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงบวกแทน โดยการสนับสนุนและสร้างโปรแกรมหรือกิจกรรมทางเลือกให้เด็กมีพื้นที่แสดงอัตลักษณ์และคุณค่าของตนเองอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมการใช้ในความคิดเชิงบวกที่ค้นหาและเข้าถึงคุณค่าของเด็กและเยาวชน

5.2.3 นโยบายด้านการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กและเยาวชน ควรสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ให้คุณค่าความสำเร็จที่เปิดทางเลือกให้เด็กได้แสดงความสามารถที่นอกเหนือจากความสามารถทางการศึกษาเป็นหลัก เป็นการมองเห็นคุณค่ากับความสามารถอื่น ๆ ของเด็กและเยาวชนด้วย

5.2.4 นโยบายคุ้มครอง ควบคุมพื้นที่เสี่ยงต่อเด็กและเยาวชน เช่นนโยบายการควบคุมเรื่องอาวุธปืน บ่อนการพนัน, ร้านเหล้า, ร้านเกมส์, เกมส์ และ Internet ที่เด็กและเยาวชนเข้าถึงได้ง่าย โดยการผลักดันการพัฒนากฎหมายควบคุมอย่างเข้มงวด ในขณะเดียวกันส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ทำหน้าที่ในการแจ้ง ร้องเรียน สิทธิของการมีชีวิตรอยู่ในสังคมที่ปลอดภัยด้วย

5.2.5 ผลักดันการเรียนรู้เรื่องความรุนแรงในเด็กและเยาวชนในสถาบันต่าง ๆ ทั้งการศึกษา ศาสนา ภาคเอกชนและชุมชน

5.3 ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

5.3.1 กลไกสภาเด็กและเยาวชน

1. ควรมีกฎกติกา และกระบวนการที่มุ่งให้ได้ตัวแทนเด็กและเยาวชนที่หลากหลายกลุ่มเพื่อเข้ามาเป็นตัวแทนในการดำเนินงานเพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชนแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน หรือ มีปัญหาเรื่องการเข้าเรียน หรือเด็กในครอบครัวเปราะบาง
2. สนับสนุนให้สภาเยาวชนมีเวทีสาธารณะ เพื่อถกแถลง วิเคราะห์ กำหนดทิศทางในท้องถิ่นในการสร้างสังคมปลอดภัยสำหรับเด็ก และเยาวชน และกระตุ้นส่งเสริมในการร่วมการจัดการปัญหาโดยเด็กและเยาวชน
3. บุคลากรที่ทำงานกับเด็กและเยาวชน ควรทำหน้าที่ในการเป็นพี่เลี้ยง และสนับสนุนโครงการ กิจกรรมที่มาจากการริเริ่ม และการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

5.3.2 กลไกการระดับชุมชนและการปกครองส่วนท้องถิ่น

1. สนับสนุนแผนกิจกรรมส่วนท้องถิ่นที่มุ่งดำเนินงานเพื่อลดปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน โดยเน้นการจัดการโดยใช้ทุนทางสังคม อันได้แก่ ทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหา และจัดให้มีการจัดการเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่เรียนรู้กันและกัน
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน ควรนำเอาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนที่ต้องปลอดภัยให้ปรากฏในแผนชุมชน และกำหนดให้มีโครงการกลไกการจัดการที่เป็นรูปธรรมในการลดปัญหาความรุนแรงในเยาวชนระดับพื้นที่ โดยใช้งบประมาณท้องถิ่น และใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผลลัพธ์ซึ่งจะเกิดผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กและสังคมโดยรวม
3. พัฒนาระบบเฝ้าระวังในระดับชุมชน เพื่อสร้างสัญญาณเตือนภัยที่ให้แก่คนในชุมชนตระหนักในปัญหา และรับรู้ปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม โดยเน้นการพิจารณาตัวชี้วัดการประเมินความรุนแรงในชุมชน เช่น ความรุนแรงในครอบครัว การตายและบาดเจ็บจากการทะเลาะวิวาทของผู้ใหญ่ การแพร่หลายของปืนและอาวุธ แหล่งอบายมุข และปริมาณการดื่มสุราของคนในชุมชน ร้านเกมส์ เป็นต้น
4. ขยายพันธมิตรในการทำงานด้านการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในเยาวชน โดยกระตุ้นและส่งเสริมองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชนในมิติสุขภาพและการพัฒนาต่าง ๆ ให้มาสนใจในประเด็นปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชนด้วย โดยการริเริ่มในการมี

ทุนสนับสนุน การค้นหาตัวอย่างเด่นของการดำเนินงาน เพื่อเป็นแรงจูงใจ และเกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างกัน

5.3.3 ครอบครัว

1. ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง กับเด็ก และเยาวชน รวมทั้งการมีคู่มือการประเมินความเสี่ยงของการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงในเด็กและเยาวชน เพื่อเพิ่มความสัมพันธ์ และกลไกการเฝ้าสอดส่อง และการสื่อสารกับเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด

2. ควรมีการพัฒนาครอบครัวโดยการมีส่วนร่วมในชุมชน เพื่อพลิกฟื้นความผูกพัน ความเป็นเครือญาติพี่น้อง การดึงเอาภูมิปัญญาของชุมชนในการช่วยเหลือ เกื้อกูลกันและกัน และบทบาทและการสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. เพิ่มพื้นที่สาธารณะทุกรูปแบบ เช่น พื้นที่ทางกายภาพ พื้นที่ทางสังคม และแม้แต่พื้นที่สื่อเพื่อการมีกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ แก่เด็กและเยาวชน เพื่อสร้างความเข้าใจในการเคารพ และคุณค่าความเป็นมนุษย์ระหว่างกัน

5.3.4 ระบบโรงเรียน

1. ปฏิรูปกระบวนการจัดการภายในระบบโรงเรียน เพื่อให้เกิดการจัดการในการมีกิจกรรมต่าง ๆ หลังเลิกเรียน อันจะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการริเริ่มสร้างสรรค์ การให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในทางบวก สร้างสรรค์ การเป็นพี่เลี้ยงของเด็กโตกับเด็กเล็ก เพื่อสร้างตัวแบบที่ดีระหว่างกัน

2. รื้อสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ โดยการเผยแพร่ กระตุ้นให้สาธารณชนที่มีเข้าใจ ปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชนว่า ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนไม่ใช่เรื่องพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนเฉพาะกลุ่มเท่านั้น แต่เป็นปัญหาความรุนแรงทางสังคมและวัฒนธรรม ลดละเลิกการประณามเชิงปัจเจกและกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ก่อปัญหาความรุนแรง แต่มุ่งเน้นการวิพากษ์ ตรวจสอบ ระบบสังคม อันได้แก่ กลไกภายในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน นั้น ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน

5.4 ข้อเสนอแนะการศึกษาวิจัยต่อไป

5.4.1 ควรมีการศึกษากลไกและระบบการจัดการทางสังคมในระดับพื้นที่ที่หลากหลายตามสภาพสังคมและวัฒนธรรมเพื่อให้ได้ตัวแบบในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชนในพื้นที่

5.4.2 ควรมีการโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการเพื่อให้ได้ตัวแบบการทำงานเชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วมทั้งภาคประชาชนและหน่วยงานในพื้นที่ โดยใช้ภูมิปัญญา และศักยภาพของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่

5.4.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับความรุนแรงในกลุ่มแก๊งค์ ความรุนแรงที่ผู้หญิงเป็นผู้กระทำ เพื่อให้ทราบกระบวนการการเข้าสู่เส้นทางความรุนแรง และปัจจัยกำหนดพฤติกรรมความรุนแรง

การวิจัยนี้ ใช้การศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณประกอบกัน การศึกษาเชิงคุณภาพเป็นการสะท้อนให้เห็นบริบทและประสบการณ์ของเด็กและเยาวชนในเรื่องความรุนแรง และงานวิจัยเชิงปริมาณนำมาใช้เพื่อแสดงขนาด และความสัมพันธ์ และปัจจัยที่กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยทั้งสองแบบนำมาใช้ประกอบกันและกันเพื่อตอบคำถามหลักของการศึกษาวิจัย

การศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้เพียงเพื่อเป็นแนวความคิดกว้าง ๆ ที่ทำหน้าที่นำทางให้นักวิจัยแสวงหาความจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็กและเยาวชนเท่านั้น ไม่ได้มุ่งที่จะพิสูจน์แนวคิดทฤษฎี นอกจากนั้นการศึกษาเชิงคุณภาพไม่ได้เน้นการเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง แต่เน้นการแสวงหาความจริงตามปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีอยู่ เพื่อตอบคำถามกับโจทย์ที่กำหนดไว้ โดยเชื่อว่าปรากฏการณ์ทางสังคม ซึ่งในที่นี้คือพฤติกรรมความรุนแรง นั้น เกิดเพราะตัวมนุษย์ (สมาชิกของสังคม) มีการให้ความรู้ให้ความหมาย และแสดงพฤติกรรม ตามที่ถือว่าเหมาะสมกับบริบท (Context) ที่ตนอาศัยอยู่ ณ เวลานั้น ๆ เพราะเหตุนี้ จึงถือว่าข้อเท็จจริงทางสังคม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเพราะอิทธิพลของสังคมวัฒนธรรม (Socially and Culturally Constructed) โดยนัยนี้ ผู้ที่รู้ความจริงมากที่สุดคือผู้ที่เป็สมาชิกของสังคมนั้น ดังนั้น การที่เราจะเข้าถึงข้อมูลมากที่สุด ก็คือต้องเข้าไปอยู่อย่างมีส่วนร่วมในสังคมนั้น ต่อเนื่องกันเป็นเวลานานพอสมควร นานพอที่จะเข้าใจบริบทของพฤติกรรมทางสังคมต่าง ๆ (ในที่นี้ คือเรื่องพฤติกรรมความรุนแรง) และนานพอที่จะสร้างความสนิทสนมไว้วางใจจากกลุ่มผู้ที่ถูกศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลอย่างแท้จริง การศึกษาวิจัยนี้ จึงเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นระยะเวลา 3 เดือน เพื่อทำความเข้าใจ และวิเคราะห์บริบท และวิถีชีวิตของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับความ

รุนแรง (Contextual Analysis) โดยเน้นให้ความสำคัญกับบริบทของวิถีชีวิตของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง

โครงการนี้ มุ่งเน้นการใช้กรอบความคิดในการอธิบายปรากฏการณ์ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน โดยใช้การวิจัยแนว ปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology Research) การวิจัยแนว ปรากฏการณ์วิทยา เป็นการตอบคำถามเกี่ยวกับความหมาย ซึ่งมีประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจประสบการณ์ในชีวิต ตามความเข้าใจของผู้ซึ่งประสบมันมาด้วยตนเอง (Cohen, 2000) ดังนั้นความจริงความรู้เกี่ยวกับความรุนแรง ไม่ได้มีธรรมชาติเป็นวัตถุวิสัย (Objectivity) แต่ถือว่าความจริงความรู้นั้นเป็นอัตวิสัย (Subjectivity) และขึ้นอยู่กับบริบทหรือแหล่งที่มาของการเกิด ทั้งนี้แม้ว่าประสบการณ์ชีวิตประจำวันของปัจเจกบุคคล จะเป็นวัตถุดิบสำคัญในการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา แต่จุดหมายสำคัญของการวิจัยนั้น มิได้หยุดอยู่ที่ตัวประสบการณ์ชีวิต หากมุ่งที่การทำความเข้าใจว่า ปัจเจกบุคคลสร้างประสบการณ์มาอย่างไร และการกระทำ (พฤติกรรม) ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน มีความหมายต่อผู้กระทำอย่างไร โดยนัยนี้ ปรากฏการณ์วิทยาถือว่า ถ้าเราอยากเข้าใจว่า ทำไมคนจึงมีพฤติกรรมความรุนแรง เราจำเป็นต้องเข้าใจว่าเขาให้ความหมายต่อความรุนแรง การใช้ความรุนแรง และไม่ใช้ความรุนแรงอย่างไร ให้ความหมายต่อการกระทำของตัวเองใด ดังนั้นความหมายจึงเป็นเป้าหมายสำคัญของการวิจัย การวิเคราะห์แนวปรากฏการณ์วิทยาคือการตีความ (Interpretation) เพื่อค้นหาความหมายหรือคำอธิบายของสิ่งที่ถูกศึกษาจากทัศนะของผู้กระทำ (Rice and Ezzy, 1999) โดยมุ่งวิเคราะห์ว่าประสบการณ์หรือการกระทำนั้น มีความหมายสำหรับผู้ที่ประสบมันอย่างไร มันถูกทำให้กลายเป็นสิ่งธรรมดา (Typication) ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร